

ПРОЄКТ

вноситься народними депутатами

О.ФЕДІЄНКО (№ 89)

та іншими

ЗАКОН УКРАЇНИ

“Про внесення змін до Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” щодо удосконалення правового регулювання обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами”

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до [Закону України](#) “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 25, ст. 171 із наступними змінами) такі зміни:

1. У статті 7:

1) частину другу викласти в такій редакції:

“2. Застосування ризик-орієнтованого підходу здійснюється відповідно до Порядку визначення ризиків при проведенні первинного фінансового моніторингу (далі – Порядок), який встановлює загальні вимоги, методологічні засади та мінімальні критерії оцінки ризиків при проведенні первинного фінансового моніторингу.

Порядок визначає загальні підходи до оцінки ризиків клієнтів, продуктів, послуг, каналів обслуговування, а також особливості застосування ризик-орієнтованого підходу під час обслуговування різних категорій клієнтів, які є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов’язаними з політично значущими особами. Порядок розробляється із залученням представників суб’єктів первинного фінансового моніторингу та затверджується суб’єктом державного фінансового моніторингу.

Порядок підлягає перегляду не рідше ніж один раз на два роки з урахуванням результатів практичного застосування, змін у законодавстві Європейського Союзу та рекомендацій FATF та інших інституцій Європейського Союзу, відповідальних за сферу запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Порядок оприлюднюється на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу застосовує Порядок з урахуванням характеру, масштабу діяльності, видів послуг, продуктів, каналів обслуговування та ризик-профілю клієнтів і конкретизує відповідні підходи у внутрішніх документах з питань фінансового моніторингу.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати оцінку/переоцінку ризиків, у тому числі притаманних його діяльності, документувати їх результати, а також підтримувати в актуальному стані інформацію щодо оцінки ризиків, притаманних його діяльності (ризик-профіль суб'єкта первинного фінансового моніторингу), та ризику своїх клієнтів таким чином, щоб бути здатним продемонструвати своє розуміння ризиків, що становлять для нього такі клієнти (ризик-профіль клієнтів).”;

2) в абзаці першому частини третьої після слів “самостійно з урахуванням” доповнити словами “Порядку, передбаченого частиною другою цієї статті та”;

3) частину четверту доповнити словами “, а також положення Порядку, передбаченого частиною другою цієї статті”;

2. У статті 8:

1) в абзаці першому частини першої:

слова “правила фінансового моніторингу, програми проведення первинного фінансового моніторингу та інші”, “(далі – внутрішні документи з питань фінансового моніторингу)” виключити;

після слів “з урахуванням вимог законодавства,” доповнити словами “Порядку, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, ”;

2) абзац другий частини першої доповнити словами “, відповідати вимогам Порядку, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, та враховувати особливості діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу”;

3) пункт восьмий частини другої доповнити підпунктами г) та д) такого змісту:

“г) відмову у встановленні ділових відносин з клієнтами, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, - протягом трьох робочих днів з дня прийняття погодженого рішення про таку відмову;

невстановлення ділових відносин з такими клієнтами протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви про встановлення ділових відносин - протягом п'яти робочих днів з дня спливу зазначеного строку;

надавати у зазначені вище строки письмове обґрунтування, копії документів та іншу інформацію, на підставі яких прийнято рішення про відмову або через які ділові відносини не були встановлені;

д) виявлення під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами, з дня припинення виконання якими визначених публічних функцій минуло більше дванадцяти місяців, членами їх сімей, особами, пов'язаними з такими політично значущими особами, ознак, що ділові відносини з такою особою становлять ризики, властиві політично значущим особам, а також надавати обґрунтовані висновки, копії документів та іншу інформацію, на основі яких прийнято таке рішення - протягом п'яти робочих днів з дня прийняття рішення;”;

3. У частині чотирнадцятій статті 11:

1) в абзаці дев'ятому:

після слів “ділових відносин,” доповнити словами “а також у разі якщо протягом терміну, визначеного в Порядку, передбаченому частиною другою статті 7 цього Закону, з дня отримання заяви такого клієнта на встановлення ділових відносин”;

після слів “та/або проведення фінансової операції” доповнити словами “, ділові відносини не встановлено та/або фінансову операцію не проведено,”;

2) в абзаці п'ятнадцятому:

після слів “становили низький ризик,” доповнити словами “або якщо ділові відносини з такою особою раніше не встановлювались,”;

3) після абзацу п'ятнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту: “Особливості оцінки ризику у разі відсутності фінансових операцій визначаються Порядком, передбаченим частиною другою статті 7 цього Закону.”;

4) у зв'язку з цим абзац шістнадцятий вважати абзацом сімнадцятим;

5) в абзаці сімнадцятому після слів “становили низький ризик,” доповнити словами “або фінансові операції не проводились,”;

6) після абзацу сімнадцятого доповнити вісьмома новими абзацами такого змісту:

“У разі якщо з дня припинення виконання політично значущою особою визначених публічних функцій минуло більше дванадцяти місяців, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний провести індивідуальну переоцінку рівня ризику ділових відносин з такою особою, а також з членами її сім'ї та особами, пов'язаними з нею.

За результатами такої переоцінки суб'єкт первинного фінансового моніторингу приймає вмотивоване рішення про продовження застосування заходів, визначених пунктами 2–4 цієї частини, у повному або скороченому обсязі, або про перехід до стандартного обсягу належної перевірки, якщо не виявлено ризиків, властивих політично значущим особам. Таке рішення оформлюється письмово, затверджується керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу та зберігається відповідно до вимог цього Закону.

У разі виявлення нових обставин, що свідчать про збереження або виникнення ризиків, властивих політично значущим особам, суб'єкт первинного фінансового моніторингу приймає рішення про поновлення застосування заходів, визначених пунктами 2–4 цієї частини. Таке рішення оформлюється письмово, затверджується керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу та зберігається відповідно до вимог цього Закону.

Відсутність фінансових операцій на момент встановлення ділових відносин не є самостійною підставою для віднесення таких ділових відносин до категорії підвищеного ризику.

Особливості проведення індивідуальної переоцінки ризику та оцінки ризику у разі відсутності фінансових операцій визначаються Порядком, передбаченим частиною другою статті 7 цього Закону.

Особливості строків прийняття рішення про встановлення або відмову у встановленні ділових відносин, а також підстави та порядок надання клієнту письмового обґрунтування визначаються Порядком, передбаченим частиною другою статті 7 цього Закону.

Особливості доступу клієнтів до дистанційних каналів обслуговування та підстави для застосування обмежень визначаються відповідно до цього Закону, Порядку, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, та нормативно-правових актів відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу.

Порядок та умови відновлення надання фінансових послуг клієнту у разі визнання відмови безпідставною визначаються законодавством та нормативно-правовими актами відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу.”;

4. Доповнити статтею 18-1 такого змісту:

“Стаття 18-1. Обов'язки суб'єктів державного фінансового моніторингу щодо розгляду скарг клієнтів, які є політично значущими особами

1. Суб'єкт державного фінансового моніторингу, який здійснює функції державного регулювання і нагляду, зобов'язаний:

1) розглядати скарги клієнтів щодо відмов у встановленні ділових відносин, затримок у їх встановленні або обмеження доступу до дистанційних каналів обслуговування протягом тридцяти календарних днів з дня надходження скарги;

2) за результатами розгляду скарги проводити перевірку обґрунтованості дій суб'єкта первинного фінансового моніторингу та повідомляти заявника про результати перевірки із зазначенням встановлених фактів, оцінки відповідності дій суб'єкта вимогам цього Закону та Порядку, вжитих або запланованих заходів;

3) у разі виявлення порушень – застосовувати заходи впливу відповідно до статті 32 цього Закону;

4) не рідше ніж один раз на два роки проводити комплексну оцінку практик застосування суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону щодо обслуговування політично значущих осіб та оприлюднювати результати на своєму офіційному веб-сайті.

2. Відповідь на скаргу, яка не містить оцінки відповідності дій суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимогам цього Закону, не вважається належним розглядом скарги.

3. Посадові особи суб'єкта державного фінансового моніторингу несуть відповідальність за ненадання вмотивованої відповіді у встановлений строк відповідно до законодавства про державну службу.”;

4. У статті 19:

1) у частині другій після абзацу третього доповнити двома новими абзацами такого змісту:

“статистику відмов у встановленні ділових відносин з клієнтами, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами;

статистику виявлення під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами, з дня припинення виконання якими визначних публічних функцій минуло більше дванадцяти місяців, членами їх сімей, особами, пов'язаними з політично значущими особами, ознак, що ділові відносини з такою особою становлять ризики, властиві політично значущим особам;”

У зв'язку з цим абзаци четвертий - дев'ятий вважати відповідно абзацами шостим - одинадцятим;

2) доповнити частинами четвертою та п'ятою такого змісту:

“4. Суб'єкти державного фінансового моніторингу, які здійснюють функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, зобов'язані щомісяця оприлюднювати на своїх офіційних веб-сайтах агреговану статистику відмов у встановленні ділових відносин та затримок у встановленні ділових відносин з клієнтами, які є політично значущими особами, членами їх сімей та пов'язаними особами, із зазначенням загальної кількості відмов та затримок, розподілу за категоріями осіб (діючі політично значущі особи, колишні політично значущі особи до дванадцяти місяців, колишні політично

значущі особи понад дванадцять місяців, члени сім'ї, пов'язані особи), основних підстав відмов, із забезпеченням захисту персональних даних.

5. Суб'єкти державного фінансового моніторингу, зазначені в частині четвертій цієї статті, не рідше одного разу на рік проводять аналіз зазначеної статистики та оприлюднюють на своїх офіційних вебсайтах висновки щодо виявлених системних проблем та вжитих заходів.”.

II. Прикінцеві положення:

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України та Національному банку України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити спільне прийняття Порядку визначення ризиків при проведенні первинного фінансового моніторингу, передбаченого статтею 7 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

4. Рекомендувати Національному банку України, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом розробити рекомендації щодо належного застосування суб'єктами первинного фінансового моніторингу, нагляд за діяльністю яких вони відповідно здійснюють, ризик-орієнтованого підходу під час обслуговування клієнтів, які є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, з урахуванням положень Порядку, передбаченого статтею 7 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.

Голова

Верховної Ради України

